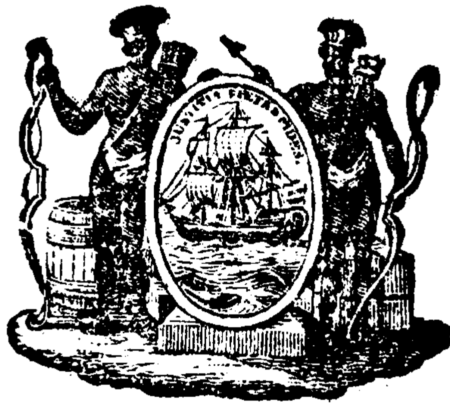
N°. 90. A°. 1834.

DINGSDAG, DEN 11den NOVEMBER.

N I E U W E
SURINAAMSCHE COURANT
EN
LETTERKUNDIG DAGBLAD.

Met elken dag zien wij de wrange vruchten rijpen van het zaad, door de gebeurtenissen van 1830 rondgestrooid. De Julij omwenteling had eene nieuwe dijnastie en nieuwe staatkundige begrippen voortgebragt: beiden zouden den aanvang kenteekenen van een nieuw geheel nieuw, en — zoo het heette — gelukkig tijdvak van voortgang in beschaving en veredelde staatkundige verlichting, waartoe Engeland van zijne zijde zoude mede medewerken.

Wij hebben reeds verscheide malen de eerste vruchten van dat gelukkig tijdvak beschouwd, en bij elke nieuwe gebeurtenis, die daaruit voortvloeide, de rekening opgemaakt van hen, die zich aan het hoofd van die zoogenaamde veredelde staatkundige begrippen gesteld hadden. Doch, naauwelijks zijn eenige posten vereffend, of weder andere doen zich voor, die geen uitstel gedoogen.

De nieuwe dijnastie van Lodewijk Philips wilde zich vestigen, door het legitieme beginsel geheel te ondermijnen, en overal, zoo ver hare magt slechts strekte, nieuwe dijnastien rondom zich te vormen. Even als Napoleon dacht zij daarin magtige steunpunten voor haar behoud te vinden, en, hetgeen deze door kracht van wapenen wist voort te brengen, werd door gene, niet minder zeker, door list, bedrog en lage knoeperijen, verkregen; trouwens, zoo als de stam is, zulke vruchten brengt hij voort!

Zullen wij het noodig hebben, om den eersten telg van dat hoog geprezene staatkundige stelsel, eenen Leopold van Belgie te schetsen, om bij herhaling aan te toonen, op welke gronden dat nieuwe gebouw is opgerigt? — moeten wij hem te midden van plunderaars en moordenaars afteekenen, met de woorden: » *plundert*, *verwoest*, *maar moordt niet*" in den mond, om aan te toonen, welke verlichting, welke veredeling van grondbeginselen wij te gemoet gaan, wanneer de begrippen der Julij omwenteling ons moeten blijven voorlichten!

Door bedrog en kwade trouw was het aan beide de revolutionnairgezinde gouvernementen, Frankrijk en Engeland, gelukt, in het Schiereiland twee dijnastien van hun maaksel te vestigen; en nu eerst zou Europa de heerlijke vruchten hunner bemoeijingen zien rijpen; — nu zou men eerst regt goed gaan beseffen, hoe gelukkig het menschdom, door den geest uit de Julij omwenteling voortgesproten, geworden was. De eerste stap van de aldaar gevestigde voedsterlingen der nieuwere staatkunde, die zoo veel zedelijke beschaving in zich moest bevatten, is... eene *Bankbreuk*, een slag, die duizende slagtoffers zal maken. Voorwaar, een heerlijk begin voor een geheel nieuw gouvernement, om achting en vertrouwen in te boezemen. Spanje is bij den eersten stap reeds verder durven gaan, dan de befaamde Koning der plunderaars; en dat zegt veel voor den aandachtigen beschouwer der gebeurtenissen.

Maar is het een niet een gevolg van het ander? kan men iets anders verwachten van leerstellingen, die bedrog, ontrouw en miskenning van geheiligde regten verkondigden, en die, al huichelende, de grootste zedeloosheid in het maatschappelijk leven voerde.

Ziedaar dus de anders met zooveel ridderlijke deugden begaafde Spaansche natie overgeleverd aan de volgelingen der Fransche propaganda. Spanje moest in het genot zijner liberale grondwet, op Fransche leest geschoeid; en welke zijn nu de vruchten, van die hoog geroemde liberale begrippen: een schandelijk *bankroet!*

De zoogenaamde Fransche doctrinaire partij zal hoogstwaarschijnlijk het doen voorkomen, dat zij deze gebeurtenis niet vooruit had gezien, of dat zij met dit onderwerp niet bekend was. Maar zou het nieuwe Spaansche gouvernement, dat geheel en al door Fransche en Engelsche invloed gedreven wordt, zulk een hoog gewigtig staatkundig stuk durven ondernemen, zonder medeweten van hunne magtigste steunen?

Zoude men niet moeten veronderstellen, dat Engeland en Frankrijk eene proef willen nemen met Spanje, om de volken langzaam voor te bereiden, op onvermijdelijke *bankbreuken*? kan men van die zoogenaamde nieuwere begrippen, iets beters verwachten!! Wanneer de bankbreuk van Spanje doorgaat, dan hebben wij die van Engeland en Frankrijk binnen weinig jaren te verwachten!

NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen, tot en met den 16 September ll.

Nederlanden.

AMSTERDAM 12 September. Berigten, thans van Batavia ontvangen, melden, dat bij de Javasche bank een grootboek zal worden aangelegd tot inschrijving van den Nederlandsche Indischen achterstand, daargesteld bij koninklijk besluit van den 4 November 1829, en van de losbare Solosche schuld, gearresteerd bij resolutie der Indische regering van den 19 Februarij 1831.

Verder had aldaar den 9 April de gewone jaarlijksche vergadering van stemgeregtigde deelhebbers in de Javasche bank plaats gehad, en hebben de zuivere winsten, gedurende het afgeloopen 6de boekjaar, over het kapitaal van 2 millioen, bedragen *f* 474,540,42, dus nagenoeg 23¾ pCt.

Te Dassoen, bij Rembang, was den 3den van stapel geloopen het barkschip *Sumatra*, het eerste voor de Factorij in Neêrlandsch Indie gebouwde schip.

— De *Staats Courant* van den 10den dezer maand houdt een berigt in, dat het Z. M. behaagd heeft een octrooi te verleenen tot de invoering van de in Frankrijk gedane uitvinding om zoogenaamd sensitief papier te vervaardigen, waarvan het daarop geschrevene niet kan worden uitgewischt, zonder daarvan blijken achter te laten. Wij vernemen, dat dit sensitief papier, zoodra het daarop geschrevene door eenige Chemische bereiding wordt uitgewischt, dadelijk van kleur verandert, en, naarmate van het gebezigde Chemische preparaat, of blaauw of bruin wordt, zoo dat dit papier in zich zelven de kenmerken van alle beproefde vervalsching oplevert. Wij vermeenen den handel en ook het Gouvernement (dit laatste voor de zekerheid der schatkist in het debiet van gezegeld papier) op deze uitvinding attent te mogen maken, en het zou ie misschien voor de papierfabrijkanten binnen ons rijk niet onbelangrijk wezen om zich, zoo mogelijk, met den gebrevetteerden te verstaan nopens de in werking brenging op hunne fabrijken van dit geheim, indien namelijk deze bij voorkeur soms in onderhandeling zoude willen treden, liever dan tot de oprigting eener fabrijk over te gaan.

— De fabrijkstad Chemnitz, in Saksen, levert tegenwoordig een merkwaardig voorbeeld van snel toenemenden bloei op. Zes jaren geleden bedroeg derzelver bevolking nog geen 10,000 zielen, en thans telt men er, op 200 na, 20,000; ook ontbreekt het aldaar aan de noodige woningen, en in de maand Mei jl. werd bij de stedelijke regering door ver over de honderd huisgezinnen aangifte gedaan, dat zij geene bepaalde woning konden bekomen, en dus bij anderen huisvesting

welsten zoeken. In den loop van dit jaar zijn er verscheiden nieuwe straten en eene nieuwe markt afgestoken, alwaar reeds 31 nieuwe gebouwen gezet zijn, terwijl ook in de oude stad zeer veel gebouwd wordt. Bij het steeds aangegroeijend getal van fabrijken in genoemde plaats begint men voor gebrek aan de noodige brandstoffen te vreezen, en dienvolgens worden er in de omstreken der stad boringen gedaan, om te onderzoeken of er ook steenkolen te vinden zijn, vleijende men zich met een gunstigen uitslag van dat onderzoek. »De werkzaamheid in de manufacturen en fabrijken, schrijft men daar, is buitengewoon groot, en het handelsvertier zeer levendig. Zelfs de grootste fabrijken hebben zeer weinig waren in voorraad, niettegenstaande de Leipziger najaarsmis nadert. Er worden thans weder twee nieuwe aanzienlijke katoenspinnerijen opgerigt en de bestaande worden gedurig uitgebreid. Men ziet uit dit een en ander, hoe ongegrond de vrees van velen geweest is, dat door de aansluiting aan de groote tolvereeniging, onze belangen benadeeld zouden worden."

In een der Parijsche dagbladen leest men het volgende:

Eenige dagen geleden, was de werkplaats van Cicéri, de verzamelplaats van alle Schilders en Kunstkenners, die zich verdroegen om twee tooneel-decoratien te bezigtigen, welke men tot de besten rekent van hetgeen de, in dat vak, beroemde meester heeft voortgebragt.

Een dier decoratien verdeelt ruines van een Klooster en wel den tuin, met tombes en grafzerken. Het maanlicht dat hij hierbij is aangebragt, is zoo betooverend waar, dat men bij het beschouwen eene eerbiedige gevoelen ontwaart, als bevond men zich waarlijk in het verblijf der afgestorvenen van vroegere eeuwen.

De tweede decoratie stelt voor het binnenste van de Cathedrale kerk te Palermo; men kan zich geen denkbeeld vormen van de fraaiheid van dit kunstwerk, er heerscht zoo veel waarheid in het perspectief, in de kleuren, in de teekening, in een woord, in de geheele ordonnantie en bewerking, dat het algemeen gevoelen is, dat Cicéri nimmer iets beters heeft vervaardigd.

Beide stukken behooren aan den Heer A. Vautrin Direkteur van den Franschen Schouwburg te Amsterdam, en zijn derwaarts op weg, om tot de voorstelling van de opera Robert le Diable te dienen, welke opera daar met buitengewone pracht door dien jongen ondernemenden Tooneel-Direkteur zal worden opgevoerd.

— De jongste berigten uit Zuid Amerika vermelden de uitvaardiging van een besluit, door de regering van Bogota genomen, om eene leening te sluiten, ter verwaardiging van een ijzeren spoorweg, midden door de landengte van Panama.

— De berigten uit Lissabon tot den 27 Augustus ontvangen, vermelden, dat de Portugesche cortes eenstemmig tot het besluit zijn gekomen, om Don Pedro, in zijne betrekking van Regent des koningrijks, gedurende de minderjarigheid zijner dochter, Donna Isabella II, te handhaven, of liever hem op nieuw als zoodanig verkozen hebben. Nadere bijzonderheden wegens deze overgehoudene beraadslaging zijn nog niet bekend.

In de dagbladen vindt men thans het volgende berigt om hetgeen zeker Pastoor *Welti* uit Argau, in Zwitserland, zich heeft schuldig gemaakt. In November des vorigen jaars heeft hij, door schulden gedrongen, viermaal pogingen aangewend, om den postwagen van Zurich naar Aarau te berooven. Tweemaal is hem zulks gelukt. In den nacht van den 10 den Januarij 1834, heeft hij in zijne parochie achtereenvolgende in twee huizen brand gesticht, opdat de vlam ook tot het pastorijhuis zou overslaan, en hij op die wijze schadeloosstelling voor meubels van de waarborg maatschappij zou verkrijgen. Te gelijker tijd poogde hij ook onmiddelijk het pastorijgebouw in brand te steken. Bij deze gelegenheid kwam een jongentje van 10 jaar, die niet gered kon worden, om het leven. Thans begon het gerucht te loopen, dat *Welti* als dader zou vervolgd worden. Om de verdenking van zich af te wenden, stichtte *Welti*, door angst gepijnigd, in den nacht van 6 Februarij brand te Magenwijl, waardoor vijf huizen in de asch gelegd werden en weder een mensch het leven verloor. Een meisje redde zich namelijk ongekleed uit hare ouderlijke woning; toen zij echter hare ontblooting bespeurde, spoedde zij naar het huis terug, maar vond daar haren dood in de vlammen. Bij de begrafenis van deze persoon kon *Welti* voor het volk naauwlijks zijne tranen verbergen. Twaalf dagen later stak hij te Woolenschwijl weder eene schuur in brand, en den 21sten Februarij te Birrhard eene behuizing, weder alleen met oogmerk om afleidende vermoedens te verwekken.

Het Hooge Geregtshof, heeft hem, als brandstichter, tot de doodstraf, door middel van het zwaard, veroordeeld.

— Kapitein *Ross*, de bekende noordpoolontdekker, is te Londen van het bezoeken der hoven van Zweden, Rusland en Denemarken teruggekeerd, en houdt zich thans onledig met het opzigt over het drukken van zijne noordpool expeditie. Buiten de monarchen der genoemde hoven moet hij, gedurende drie maanden afwezigheid, de inteekeningen van wel 3000 andere voorname personen voor de bewuste uitgave opgedaan hebben.

— De eerste Luitenant *Mörk van Snönbad*, ridder van het legioen van eer, is tot gouverneur der Deensche kolonien op de kust van Guinee benoemd. Sedert de afschaffing van den Slavenhandel hebben deze bezittingen bijna alle waarde voor ons verloren. Intusschen kosten zij den staat nog jaarlijks 20,000 daalders.

— Onlangs is te Nidda een geval gebeurd, waaruit op nieuw blijkt hoe noodzakelijk het is, om zoogenaamde slaapwandelaars naauwkeurig te bewaken of des nachts op te sluiten. Een ambtenaar uit Darmstadt, die zich in gemeld stadje ophield, om de naburige baden te gebruiken, had zijne dochter bij zich; een meisje, dat aan zwakheid van zenuwen leed, en aan hetwelk men vroeger reeds bespeurd had, dat zij eene slaapwandelaarster was. Niet lang na 11 uur des avonds te bedde liggende, hoorde de vader zijne dochter, welke zich in het naaste vertrek bevond angstig stenen en roepen: » Vader! Vader!" Hij begaf zich dadelijk tot haar en vond tot zijne verbazing en schrik het bed ledig; verder zoekende vond hij het venster geopend, en — wie beschrijft zijne vreesselijke angst, toen hij zijn kind buiten het zeer hoog van den grond verwijderde venster aan den rand met de steeds wakker wordende handen zag hangen. Hij greep ze, maar hemel! schrik en ongesteldheid hadden den ongelukkigen vader alle kracht ontroofd; al zijne inspanning was te vergeefs, hij werd geheel afgemat, en met een brekend hart moest hij de geliefde dochter zien nederstorten. Toen de menschen, die op het gedruisch en roepen waren toegesneld, vernamen wat er voorgevallen was, dacht men niet anders dan de ongelukkige verplet te zullen vinden; maar neen! zij was, behalve eenige kneuzingen, onbezeerd; alleen wil men sedert den val eene grootere zwakheid van zenuwen aan haar bespeuren, welke, zoo men hoopt, door eene zorgvuldige handelwijze en hare jeugd zal te boven gekomen worden. Daar zij haar bed verlaten en aan de buitenzijde des vensters was gaan hangen, dat zij naar beneden gestort was — van dit alles wist zij niets; alleen dit eene herinnerde zij zich, dat zij gedroomd had, door roovers overvallen te worden en zich voor dezen verscholen had.

— De Manheimsche Courant meldt, dat een Duitscher uit het groot hertogdom Baden aan de Engelsche natie, bij eenen brief aan den eersten minister lord Melbourne, te Londen, het aanbod heeft gedaan, dat hij, tegen behoorlijke belooning, zal geven de beschrijving en het model eener inrigting, waardoor alle groote oorlogs- en koopvaardijschepen tegen schipbreuk door storm verzekerd worden. De uitvinder heeft de beslissing over de bruikbaarheid en het nut der machine overgelaten aan de uitspraak van 4 Engelsche kenners van de scheepvaart uit den handelsstand en 3 zoodanigen uit de marine. Hij verlangt, wanneer de beslissing ongunstig uitvalt, niets, zelfs geene schadeloosstelling voor het model, enz.

— Voor het hof van assises te Maryborong, in Ierland, is dezer dagen eene halszaak behandeld, waarbij is gebleken, dat in dit land een staatkundig genootschap bestaat, hetwelk den naam draagt van *White Feet* (witte voeten) en ten doel heeft om de zaak der katholijken te bevorderen. De beschuldigde was zekere *Kinsellah*, als medepligtig aan eene poging om den heer *Anderson* te vermoorden. Hij bekende, dat het genootschap aan personen, die hetzelve nadeelig voor zijne belangen beschouwt, waarschuwingen zendt, en indien deze niet helpen, hen tracht te laten vermoorden. Dit was het geval met den heer *Anderson*, die anders, zoo als de beschuldigde verklaarde, voor een zeer achtingswaardig man moest gehouden worden. Uit de volgende vragen van den president van het hof en de antwoorden van den beschuldigde zal blijken hoe de zaak zich toegedragen heeft:

Vraag. Hoe is het, dat gij uitgekozen werd om den heer *Anderson* te vermoorden? *Antwoord*. Ik zal het, u zeggen. Ik was te huis aan het werken, toen een onzer leden kwam om mij alleen te spreken; hij zeide mij, dat er 's avonds eene bijeenkomst zoude wezen en gelastte mij van wege den president, om er bij tegenwoordig te zijn. Ik beloofde zulks en hij ging heen. Bij het vallen van den nacht ging ik naar het groote kanaal en vond daar mijne makkers ten getale van vijf bijeen. Ik vroeg wat er te doen was, en vernam met ontroering, dat de heer *Anderson* moest omgebragt worden. Hij was, na drie achtereenvolgende waarschouwingen, de gevoelens onzer vijanden blijven aankleven.

Vr. Daar gij zegt bedroefd te zijn geweest, dat men den dood van den heer *Anderson* besloten had, hadt gij u moeten verwijderen. — *A*. Mij verwijderen! mijn heer! en het kunnen? Meent gij dat mijne makkers dit zouden toegelaten hebben? Als ik hen niet had willen helpen, zou ik het verbond gebroken heb-

ben en zelf zijn vermoord geworden. — Wij gingen om 8 uur op weg en kwamen om 9 uur bij de woning van den heer *Anderson*. Wij verborgen ons achter eenen muur, en wachtteden tot half elf, toen hij een zijner vrienden in de buurt zou gaan bezoeken.

Toen hij daar aankwam, riep onze opperste: »Nu!" Dat was het afgesproken teeken. Mijne makkers liepen toe; en ik schoot zonder te mikken een pistool af, waardoor ik hoop dat hij niet geraakt zal zijn.

D. Het heeft wel geraakt. — A. Dat kan ik niet gelooven.

D. Als gij mij niet wilt gelooven, zal de heer *Anderson* het u zelf zeggen. Deurwaarder laat den heer *Anderson* binnenkomen.

De heer *Anderson* verschijnt. D. Hebt gij dengenen uwer moordenaars herkend, die een pistool op u heeft afgeschoten? A. Ja mijnheer, daar is hij, ik herken hem zeer goed.

D. Heeft de kogel u slechts even geraakt of zijt gij er door gekwetst? — A. Ik ben er door gekwetst, en zelfs vrij zwaar; hij is mij in de borst gekomen, maar is er niet doorgegaan: hij is op eene rib afgeschampt, is schuins doorgegaan en de regter heup uitgekomen; de man stond links van mij.

V. Hebben zijne makkers, nadat hij een pistool op u had afgeschoten, u op hunne beurt aangevallen? — A. Ja, zij zijn op mij aangevallen; hebben mij op den grond geworpen, en zonder een woord te spreken mij geslagen en met degens doorstoken. Daar ik mij steeds verweerde, sloeg de aanvoerder mij lang met het achtereind van zijn pistool op het hoofd, en liet niet eer af voor dat hij mij dood waande.

V. Kreegt gij vele wonden? — Zonder den kogel en de slagen met de pistool te rekenen, kreeg ik *dertig* degensteken over het geheele ligchaam. Ik kan waarlijk zeggen, dat de Voorzienigheid mij wonderbaar heeft gered, zoodat ik over mijn volkomen levensbehoud verbaasd sta.

D. Uw aanwezen is gewis een wonder. Hebt gij het kleed bewaard, dat gij aan hadt, toen de aanslag gebeurde? — Ja, mijnheer, ik heb het als een merkwaardig stuk bewaard.

V. Zoudt gij het niet kunnen laten halen? — Ja, mijnheer, als dit u welgevallig kan wezen.

Een uur daarna, brengt men het bedoelde gewaad; het is een jas. De president doet denzelven van een en laat dien aan de omstanders zien, die verbaasd staan. Dezelve is inderdaad vol gaten en als doorhakt.

De beschuldigde heeft den president van het genootschap, zoo min als zijne medepligtigen willen noemen.

Het hof hoort nog een twaalftal getuigen. Na de pleidooijen, gaan de gezworenen heen om te beraadslagen. Teruggekeerd zijnde, zegt hun spreker, dat de beklaagde met eenparigheid van stemmen schuldig aan moord is verklaart. De president van het hof zet daarop zijne zwarte muts op, en leest het vonnis op, waarbij *Jedediah Kinsellah* ter dood wordt veroordeeld.

— In den Londenschen *Courier* leest men het volgende: Om een voorbeeld bij te brengen van de verbazende besparing van tijd en geld, door de stoombootvaart te weeg gebragt, kunnen wij melden, dat wanneer men zich op eenen donderdag te Londen aan boord eener boot van Yorkshire begeeft, de Theems afzakken kan, de kust van zes graafschappen kan voorbij varen, in een onzer grootste noordelijke havens ontschepen, aldaar den noodigen tijd verblijven om er al het belangrijke te bezigtigen, en den volgenden zondag tegen den tijd van het middagmaal te Londen terug kan wezen. De gansche reis, eene vaart van 6000 mijlen (ongeveer 200 uren) groot, met een bezoek te Hull kost niet meer dan 10 schillings (6 guldens).

— De heer *Petit*, uitvinder van eene soort van duiker-vaartuig, heeft den 15den augustus bij het nemen eener proeve te St. Valery het leven verloren. Ten zes ure des avonds van genoemden dag begaf hij zich met zijne toestel onder water en had gezegd 45 minuten beneden de oppervlakte te zullen blijven. Reeds een uur verloopen zijnde, zonder dat de talrijk zaamgevloeide aanschouwers hem weder te voorschijn zagen komen, werd men ongerust en begon men nasporingen te doen. Het bootje, dat eene eivormige gedaante had, kon deswege niet naar boven gehaald worden, zoo dat men het kanaal, waar de proefneming plaats had, moest laten ledig loopen, waarna men den heer *Petit* in zijn vaartuig verdronken vond.

— Den 21sten Augustus heeft de Koning van Engeland zijn 70ste Jaar bereikt; hij is evenwel de oudste der Europische Monarchen niet; de Koning van Saxen is 80 Jaren oud: Karel-Jan van Zweden, 71 j.; Gregorius XVI is van hetzelfde jaar als William IV; Frederik VI van Denemarken en Frans I van Oostenrijk zijn beiden in hun 67ste Jaar, de Koning van Pruissen is ongeveer 64 Jaren oud; de Koning der Nederlanden 62 j.; Lodewijk Philips, Koning der Franschen 61 j.; de Koning van Wurtemberg 55 j.; de Sultan Mahmoud 49 j.; de Koning van Beyeren 40 j.; de Koning der Belgen 44 j.; de Keizer van Rusland 58 j.; Karel Albert, Koning van Sardinië, 36 j.; Ferdinand II, Koning van Napels en der beide Sicilien 24 j.; Otto, Koning van Griekenland 19 j.; Maria da Gloria, Koningin van Portugal en Algarvië 15 j.; Pedro II, d'Alcantara, Keizer van Brazilië, bijna 10 j.; Isabella, Koningin van Spanje, 4 j.

— De *Speyerer Zeitung* deelt uit KARLSDORF (Baden) het volgende mede:

De Huisvrouw van zekeren Georg Joseph Eswein, inwoner dezer plaats, werd in den nacht van 4 op 5 Augustus, met het grootste levensgevaar door behulp van twee Heelmeesters van een zeer merkwaardig Kind verlost. Het Kind heeft namelijk twee volkomen uitgegroeide en geheel van elkander afgescheiden hoofden op het overigens regelmatig gevormde ligchaam, wier halzen zich ook zelfs op den romp niet vereenigen. De moeder is ten gevolge dezer moeijelijke verlossing zeer verzwakt, doch zal bij onder zorgzame behandeling spoedig herstellen.

— In het *Newcastle Journal* leest men als volgt:

Eenigen tijd geleden is door een schaapherders jongen op een weiland nabij Alston, in Cumberland, een kleine luchtbol gevonden, waaraan een briefje gehecht was, meldende, dat dezelve den 2den Junij door den beroemden luchtreiziger Green te Rotterdam was opgelaten. Deze luchtbol is mitsdien de gansche Noordzee tot in Engeland overgevlogen.

MENGELINGEN.

GEVECHT TUSSCHEN EEN TIJGER EN EEN ALIGATOR.

Het was omstreeks elf ure des morgens. Wij lagen voor anker op de Burckurrz-Nuddee; de beide oevers der rivier waren met digte wouden bezoomd. Het was een heldere hemel, stille lucht; de zonnestralen schoten loodregt neder op de tent, onder welke wij op het dek gelegerd waren. Eensklaps zagen wij, omtrent honderd ellen van ons verwijderd, een aligator uit het water te voorschijn komen, die waarschijnlijk zich in de zon wilde gaan bakeren. Steeds lag hij daar sedert een uur, onbewegelijk als een boomstronk, als wanneer onze aandacht werd afgetrokken door het gedruis, hetwelk een tijger maakte, die zich uit het bosch naar buiten werkte en regtstreeks op den slapenden aligator aanliep.

Deze schoone Bengaalsche tijger overtrof in gestalte al degenen welke wij, tot dusverre hadden gezien, en zijn breede, wit en geel gestreepte kop, en blijkbare kracht zijner leden, zijne brandende oogen, dit alles boezemde ons eene gewaarwording van schrik in, die door de onmogelijkheid des gevaars ter naauwernood konde worden bedwongen.

De tijger naderde met behoedzaamheid; hij zette den eenen poot niet eer op den grond, dan na denzelven verscheiden seconden opgeheven te hebben gehouden. Eindelijk stond hij stil; hij had den afstand tusschen hem en zijne prooi afgemeten. Hoewel op dezelfde plaats blijvende, bewoog hij zich eenen geruimen tijd heen en weder, sloeg met den staart, drukte zich tegen den grond, en ten laatste, met eene onbegrijpelijke snelheid vooruit schietende, sprong hij op den rug des aligators en greep hem bij de keel. Het plotseling ontwakende ondier opende een vervaarlijk wijden muil en bewoog zijnen gedrochten staart in alle rigtingen. De tijger liet echter niet los, vermits zijne overwinning daarvan afhing, want de aligator kon den kop niet omwenden; zijne vreesselijke tanden waren hem nutteloos, en in weerwil van de geweldige slagen, welke hij met den staart zijnen vijand toebragt, werd hij overwonnen. De zegevierende tijger schudde zich, sleepte zijne prooi een eind wegs voort en ging toen, even als eene kat, op dezelve liggen. Weldra evenwel, pakte hij zijn slagtoffer andermaal op, en droeg het binnen het kreupelhout.

Een kwartier uurs na dit verrassende schouwspel kwam de tijger wederom uit het bosch. Hij stond eenige oogenblikken stil om ons te aanschouwen en vervolgde daarop zijnen weg. Wij dachten allen, dat hij zich aan den aligator had verzadigd, doch dit bleek het geval niet te zijn. Na verloop van bijna een uur zagen wij den armen krokodil uit het hout te voorschijn kruipen; hij was slechts verdoofd en kon, ofschoon zwaar gewond, de rivier bereiken. Hij bleef niet lang onder water, want de smart der tijgerbeten dwong hem naar boven te komen; maar ditmaal zorgde hij van zijn geheele ligchaam slechts den kop zigtbaar te laten en denzelven onophoudelijk naar den oever te keeren. Vervolgens begaf hij zich weder naar de diepte en kwam telken vierendeel uurs naar de oppervlakte des waters, om adem te halen, doch steeds met de meeste voorzigtigheid.

ALLERLEI.

De dagbladen der Noord-Amerikaansche Unie spreken nu laatstelijk wederom sterk van den snellen vooruitgang eener nieuwe Engelsche kolonie in Opper-Kanada. In het middenpunt onzer meeren, zeggen die Couranten, vormt zich onder onze oogen een nieuwen staat, die spoedig met ons in handel- en fabriekwezen zal kunnen wedijveren, en die, na korteren of lateren tijd, als magtige mededinger aan onze Noordelijke grenzen zich zal vertoonen. Eene talrijke, krachtige bevolking, aanzienlijke kapitalen, eene vruchtbare grond, een winstgevende handel en veel ondernemingsgeest, ziedaar hetgeen den voorspoed dezer volkplanting waarborgt. Het stadje York telt reeds meer dan 7000 inwoners, en Kingston bezit er tusschen de 5000 en 6000. De bloeijende neerzettingen van St Katharina, Queenston en Niagara, in het distrikt der Watervallen, Hamilton aan het meer Ontario, Koburg, Brockville en verscheidene anderen, inzonderheid de verrukkelijke gehuchten aan de Quinta kreek, welke men tot nog toe slechts als dorpen kan aanmerken, zullen eerlang tot steden aanwassen en doen vermoeden deze streken sterk bevolkt te zullen zien. Men verzekert, dat de kolonie door de eerste bankiershuizen in Europa, aan wier hoofd de heeren *Rotschild* en *Baring* staan, met de vereischte gelden, ten bedrage van ten minste tien millioen dollars, wordt ondersteund. Vijf en twintig aan deze kolonie toebehoorende stoombooten bevaren het meer Ontario, de Quinta kreek en de St. Laurents rivier. Sommige dezer vaartuigen zijn zeer groot en bezitten machines van 40 tot 50 paardenkracht. Men is thans bezig nog drie andere te bouwen, die voor de beste der V. S. niet zullen behoeven te zwichten.

In den *Baltimore American* leest men het volgende: » De werklieden eener goudmijn in den staat Georgia, hebben onlangs, bij het graven van een kanaal in de Nacoochee vallei ter wassching van het goud, op eene diepte van zeven en negen voet beneden de aardvlakte een Indiaansch dorp ontdekt. Eenige der woningen staan in eene bedding van met goud-deelen bezwangerd zand. Tot dusverre heeft men er 36 blootgegraven; zij zijn te zamen gesteld uit hout van 6 tot 10 duim diameter en 10 tot 12 voet lengte; de muren zijn 3 tot 6 voet hoog en vormen eene onafgebroken lijn of straat van ten minste 300 voet. De wijze van timmering is dezelfde als de hedendaagsche. Deze woonverblijven schijnen zeer oud te zijn. Binnen dezelve heeft men teenen manden en gebroken aarde vatwerk gevonden, benevens onderscheiden ander huisraad en keukengereedschap, waarvan de kunstige bewerking doet zien, dat zij het werk moeten geweest zijn van een meer beschaafd volk, dan de tegenwoordige Indianen.

GEBOORTE, STERFGEVALLEN, ENZ.

BURGERLIJKE STAND. — In de vorige week zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: Rebecca Emanuels, huisvrouw van Mordechai Tama, *dochter.* — Elisabeth Theodore Heiman, *zoon.* — Hendrietta van Pols, *zoon* — Jahel Lobo, huisvrouw van Simon Berend de Vries, *zoon.* — Vrouwtje Salomon de Vries, huisvrouw van Jacob Abraham de Vries, *dochter* — Catharina van Uckerman, *zoon* — Louisa Marigntje Schrommer, *zoon* Elisabeth Genne, *dochter.*

OVERLEDEN: Johann Arnold Christiaan St. Eens, zoon van Johanna Catharina Weingaard oud 13 jaren, 10 maanden en 1 dag. — Johannes Bernard, zoon van Maria Elisabeth Bestens, oud 4 dagen. — Rebecca Rammers oud 46 jaren — Susanna van Joel Gomperts oud 60 jaren. — George Nicolaas David, oud 66 jaren — Lena van Emery, oud 85 jaren. — Joël Hendrik Heymans, zoon van Henry Heymans oud 1 jaar en 2 maanden — Laurens de Vries, oud 44 jaar (Militair Hospitaal). — Jacob Biejamins Jacobs, oud 63 jaren. — Carel Goerch, oud 17 jaren (Militair Hospitaal) — Frans van het Land, oud 60 jaren. — Kwakoe, oud 60 jaar. — Alexander Ferrier, oud 13 jaren, 11 maanden en 19 dagen.

ADVERTENTIEN.

(44737) *HIJPOTHEKEN.*

Den 31sten October 1834. A. J. KENSWIL, *Eerste Hypotheek*, ten behoeven W. H. LANS, *Weesmeester en Kurator*, voor diverse Minderjarigen, te vestigen op het Huis en Erf, gelegen alhier aan de *Keizerstraat*, bekend onder La. C. N°. 92.

Den 7den November. HENDRIK SIMON ABENDANON, privé en nom. ux, ten behoeven W. H. LANS, in relatie als boven, te vestigen op het Huis en Erf, aan de *Klipsteenenstraat*, bekend onder La. C. N°. 16. — En op ¼ gedeelte van het Huis en Erf, aan de *Waterkant*, bekend onder La. D. N°. 330a.

Paramaribo, den 7 November 1834.

WENTHOLT,
fung. Griffier.

(43678) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 14den November 1834, 's morgens *negen* uren, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, La. D. N°. 512a.; aankomende J. M. WELHAVEN, als Erfgename in den Boedel van WILHELMINA van VERELL, welke is geweest *ab intestato* Erfgename van wijlen PRESENT van VERELL.

De Slavinnen *Louisa*, *Wilhelmina*, *Saraatje* en *Petronella*, aankomende den Boedel ISABELLA MULRAINE.

Een Neger, genaamd *Treffel*, behoorende tot den Boedel JOHAN FOREEST.

De Slaven *Azard*, *Simiere* en *Kupido*, behoorende aan JOHANNES MULLER.

Paramaribo, den 8 November 1834.

(44723) VERKOOP BIJ EXECUTIE, ten overstaan van den fungerenden Adjunct Griffier bij het Geregtshof te *Suriname*, tot de Kleine Zaken, van eene *PONT*, liggende binnen deze Stad, in de *Werfkreek*, aankomende de Erven F. B. BAMBAS.

Deze Executive verkooping zal plaats vinden op Woensdag den 12den November 1834, des voormiddags ten *negen* uren, voor het lokaal van het Geregtshof dezer Kolonie.

Het Proces-Verbaal van arrest of inbeslagneming, ligt ter *visie* ter Griffie van het Geregtshof voormeld.

Paramaribo, den 10 November 1834.

De Deurwaarder bij het Geregtshof te *Suriname*, speciaal ten dienste der Commissie tot de Kleine Zaken,

ABM. FERNANDES JR.

(44714) Over *zes* weken, den dag nader te bepalen, zal de ondergeteekende, door en ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS, doen verkoopen:

1°. Het *ERF* en de daarop staande *GEBOUWEN*, gemetselde Keuken, Regenbak en Steenen Voet, geschikt voor een groot Voorhuis, staande en gelegen aan de *Waterkant*, bekend onder La. D. N°. 47, tusschen de Erven van den Heer E. BAREND en Mevr. de Wed J. C. MULLER, geboren VAN OMMEREN.

2°. Het *ERF* met Steenen Voeten en Put, gelegen aan de *Heerenstraat*, bekend onder La. A. N°. 24, tusschen de Erven van de Heeren J. M. LEVY en J. H. ROOSWIJK.

Beide aankomende den Boedel D. BREDERODE.

Paramaribo, den 8 November 1834.

HENDK. GOUDMAN qq.

LEES-BIBLIOTHEEK.

De ondergeteekende berigt zijne geëerde Begunstigers, dat hij met de laatst alhier gearriveerde Schepen heeft ontvangen:

Eene *fraaije Verzameling* van de meest gezochtste **Boekwerken**, ter aanvulling zijner BIBLIOTHEEK, waarvan de Katologus bij het einde dezer maand verkrijgbaar zal zijn.

Voorts is bij hem te bekomen: Alle soorten van *KANTOOR-* en *SCHRIJFBEHOEFTEN*, en recommandeert zich tot het INBINDEN van BOEKEN, in onderscheidene BANDEN. (45368)

Paramaribo, 10 November 1834.

L. J. MARCUS.

(45319) TE KOOP BIJ

F. Eijsbreker:

ALMANAKKEN voor 1835.

Opgemaakte Italiaansche Dames Stroo Hoeden met bloemen en linten a *f* 20; opgemaakte Dames en Kinder Mutsen; differente Binnewerken; differente Reukzepen, als: Transparant, Rozen, Amandelen, Ceylon, Windsor, Palmyrene en Provence; differente Reukwaters; Visite Kaartjes in alle soorten; Dames en Heeren Kammen; kinder Sluitkammen; Dames en Heeren Handschoenen; Lucifers; alle soorten roode Aardewerken; beste Anijszaad in pakken van 10 pond, en een extra partij *KINDEREN SPEELGOED*, en onderscheidene Goederen meer.

(45318) ☞ Aangebragt per het Schip *Sophia Cecilia*, Kapt. B. F. IPSEN, en te bekomen bij GEBROEDERS REELFS:

Boter; zoetemelksche-, komijne- en zwitsersche Kazen; Hammen; Saucijse de Bologne; Aardappelen; gerookte Tongen; Worst en Saucijsjes; Rib en Bilstukken; kwart tonnen Zoutvleesch; Jenever: conjac en witte Brandewijn; roode Wijn in oxhoofden en in kisten; Bier in oxhoofden en in manden; Madera-, Rhijn-, Port en fijne Fransche Wijnen; Likeuren; IJzerwaren; Glas- en Aardewerk; Stukgoederen in soorten; Glazen Ruiten; Steenen, Kalk en Cement, enz.

(43679) PUBLIEKE VERHURING van het *HUIS* en *ERF*, benevens de *ACHTERGEBOUWEN*, staande en gelegen binnen deze Kolonie, aan de *Saramaccastraat*, en eenige Koppen *SLAVEN*, alle aankomende den Boedel J. L. RELOTIUS, op Vrijdag den 14den dezer maand, des voormiddags ten *elf* uren, ten Kantore van Gezworen Klerken dezer Kolonie, alwaar de conditien ter *visie* liggen. — Het Huis en Erf, benevens de Achtergebouwen, zijn één dag vóór de verhuring, te bezigtigen.

Paramaribo, den 9 November 1834.

(40597) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal op Woensdag den 12den dezer, des morgens 9 uren, ten pakhuize van den Heer C. CORNELISSEN verkoopen:

Een assortiment *STUKGOEDEREN*, *Kruidenierswaren*, *Glaswerk*, enz.

(40496) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal op Maandag den 17den dezer, des morgens ten 9 uren, ten pakhuize van de Heeren MULLER Az. & C°., verkoopen: diverse *WINKELWAREN*, enz.

SCHEEPEN EN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip de Prins der Nederlanden, Kapt. J. Hilbrands. — Adres bij Gebroeders Reijns. Sluit 30 November.

Het Schip Maria, Kapt. J. J. Remkes. — Adres bij Lepsner & Scheffer. — Sluit 14 November.

Het Schip Sophia Cecilia, Kapt. B. F. Ipsen. — Adres bij Gebr. Reijns.

Het Schip Atalante, Kapt. C. Meijer. — Adres bij Gebr. Reijns.

Het Schip Catharina Anna Helena, Kapt. P. H. Bos. — Adres bij L. D. J. van Bommel. Sluit 20 November.

Het Schip de Faam, Kapt. J. Andresen. Adres bij L. D. J. van Bommel.

Het Schip Suriname, Kapt. R. van der Meij. — Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 15 December.

Het Schip Nicolaas Witsen, Kapt. F. Lange, Adres bij J. F. Faverei. — Sluit 15 December.

Naar Middelburg:

Het gezinkt Brikschip Agenoria, Kapt. W. van der Kolff. — Adres bij Lepsner en Scheffer.

Hoogsten Waterstand

AAN DE FORTRESSE *NIEUW AMSTERDAM.*

	's morgens.	's namidd.
	u. m.	u. m.
11. Dingsdag	1 — 46	2 — 21.
12. Woensdag.	2 — 56	3 — 26.
13. Donderdag	3 — 56	4 — 20.
14. Vrijdag.	4 — 45	5 — 05.

☞ Als het aan de Fortresse *Nieuw Amsterdam* hoog water is, dan is zulks aan *Paramaribo* 14 minuten *later.*

Ter Drukkerij van FUCHS & C°.